

Kannanotto lasten puolesta - Lasten turvallisuus taataan riittävällä rahoituksella

Me pienten lasten osallisuuden asiantuntijat puhumme lasten puolesta ja vaadimme, että järjestöjen resurssit turvataan. Muutoin järjestöjen toteuttamaa lasten turvallisuuden eteen tehtävää työtä ei voida edistää.

Kannamme huolta siitä, että lapsiperheet jäävät ilman tarvitsemaansa tukea ja samalla lasten yhteiskunnallinen osallisuus heikkenee. Tässä kannanotossa korostamme lasten näkemyksiä, koska lasten mahdollisuus saada äänensä kuuluviin on uhattuna.

Asiantuntijaverkoston jäsenet ovat tyytyväisiä siihen, että Suomen hallitus panostaa lasten ja nuorten hyvinvointiin 5 miljoonan lisäpaketilla ja Väkivallaton lapsuus -toimenpideohjelma on hallitusohjelmassa. Nämä eivät kuitenkaan riitä lasten turvallisen tulevaisuuden varmistamiseksi. Hallitus sivuuttaa järjestöjen toteuttaman pitkäjänteisen työn lapsen oikeuksien turvaamiseksi. On lapsen edun mukaista turvata järjestöjen työ ja tunnustaa sen merkitys yhteiskunnassa, sen sijaan, että leikataan järjestöjen rahoituksesta.

Lasten näkemysten sekä asiantuntijatiedon pohjalta vaadimme hallitukselta seuraavia toimia lasten turvallisuuden, osallisuuden ja hyvinvoinnin takeeksi:

- 1. Järjestöjen rahoitusleikkaukset on arvioitava uudelleen ja tehtävä lapsivaikutusten sekä yhteisvaikutusten arviointi ennen päätösten toimeenpanoa.**
- 2. Lasten kokemuksia ja mielipiteitä on kuultava päätöksenteossa.** Lasten mielestä turvallisuutta luovat rauhallinen elinympäristö, mahdollisuus saada apua, turvallisten aikuisten läsnäolo ja kaikkien tasa-arvoinen kohtelu. Lapset kertovat järjestöjen toimintojen antaneen merkittäviä turvan ja yhteenkuuluvuuden kokemuksia. Kokemus osallisuudesta lisää tutkitusti lasten turvallisuuden tunnetta ja hyvinvointia.

Lasten hyvinvointi perustuu turvaan. Turvaa pidetään yllä varmistamalla lasten mahdollisuus tulla kohdatuksi ja kuulluksi ja saada tarvitsemiensa palveluja ja tukea. Näitä taataan järjestöjen toiminnalla, jonka toteuttamiseen tarvitaan riittävä rahoitus.

Myös kansallinen lapsistrategia vaatii turvaamaan lasten elämän ja arjen lapsenoikeusperustaisesti. Koska lasten turvallisuus on aikuisten velvollisuus, on päättäjien kuunneltava lasten viestejä ja toimittava päättäväisesti lasten turvallisuuden ja oikeuksien puolesta.

Lasten turvattomuuden kokemukset vaarantavat hyvinvoinnin

Lapset kokevat ja näkevät turvattomuutta ja väkivaltaa niin kotonaan, lähiympäristöissään kuin ystäväpiirissään. Lasten turvallisuuden kokemukset heikentävät mm. perheiden vaikeat elämäntilanteet (ero, perheväkivalta, pakolaisuus) tai yhteisöjen turvattomuus (yhteiskunnalliset kriisit, lasten vertaisväkivalta). Myös lapsiperheköyhyys lisää turvattomuutta. Seuraavassa kuvassa on lasten esille tuomia turvattomuuden kokemuksia.

Pienten lasten kertomia:

Turvattomuuden kokemuksia

"Mua on lyöty tänään." (päiväkodissa)

"Muistatsä kun joku yritti ottaa sua kiinni?
Joku känniläinen."

"Joku on kiusannut mua."

"Vanhemmat riitelee."

"Olen nähnyt väkivaltaa."

"Pelottaa, että on pimeää."

"Tytöille voi tapahtuu juttuja."

#turvallisempilapsuus
#lapsiltaopittua

Pelastakaa Lapset

Ratkaisuehdotuksia

"Asumisympäristö pitäisi olla rauhallinen."

"Turvallinen olo, että pehmo on mukana."

"Kukaan ei ammu lasta."

"Minua ei saa satuttaa."

"Haave: äiti ja isä"

"Lapsilla on oikeus saada apua."

"Ihan sama mistä päin on kotoisin niin lapsia pitää kohdella hyvin."

Lasten kokemuksista nähdään, että kyseessä ovat epäkohdat, jotka heikentävät merkittävästi lasten hyvinvointia ja rikkovat lapsen oikeuksia. Lapset kertovat myös ratkaisuja ja esittävät toiveita, jotka edistäisivät heidän turvallisuuttaan. Lasten toiveiden pohjalta lasten turvan kokemusta voidaan vahvistaa lapsilähtöisin teoin ja päätöksin.

Huolena riittämättömät resurssit ja lasten turvattomuuden kasvu

Vaikeissa elämäntilanteissa lapsilla on tarve erityisesti turvallisuuden kokemusta vahvistavalle tuelle. Järjestöt toteuttavat valtion avustuksilla toimintaa ja tukea haavoittavassa asemassa oleville lapsille ja perheille. Seuraava kuva kertoo, kuinka järjestöjen toiminta tukee lasten turvan tunnetta lasten itsensä kertomana.

Palvelu

"Lapsilla on oikeus saada apua."
"Kaikille avoimia tiloja"

Osallisuus

"Sai olla avuksi.
Tulee tunne, että on tärkeä."

Vanhemmuuden tuki

"Mun äiti antaa mulle halin täällä."

Miten lapset kokevat järjestöjen tarjoaman tuen vahvistavan turvan tunnetta?

Hyvinvointi

"Täällä on liian kivaa."
"Tänne oli kiva tulla."
"Harmittaa, että tää oli vika kerta."
"Mikä tuo turvaa?:
Aikuiselle kertominen."

#turvallisempilapsuus
#lapsiltaopittua

Tieto

"Sit se et ne saa tietää minkälaisii oikeuksii."

Vertaisuus

"Oli paljon ihan erilaisia elämäkokemuksia, sekä yhdistäviä asioita."
"Sit sä ymmärrät et kyl muilki on välillä vähän vaikeeta."

Pelastakaa Lapset

Järjestöjen toiminnalla autetaan mm. väkivaltakokemuksista selviytymisessä, tuetaan eroperheiden lapsia ja tarjotaan ennaltaehkäiseviä palveluja lasten syrjäytymisen estämiseksi. Ensi- ja turvakotien palveluita käyttää vuosittain noin 23 000 ihmistä, joista lapsia on 6 600.

Pelastakaa Lasten varhaisen tuen toiminnassa lapsia tuetaan mahdollistamalla heille turvallisiksi aikuisia arkeen, näitä tukisuhteita oli viime vuonna 1400 lapsella.

Kasper ry:n vanhempien eroa käsittelevään ryhmätoimintaan osallistuneista lapsista 85 % kertoi, että toiminta helpotti oloa ja lapset kokivat, että; *“Voi kertoa rauhassa oman ongelman.”*

Nyt hallitus on kuitenkin päättänyt vähentää sote-järjestöjen avustuksia 130 miljoonaa vuoteen 2027 mennessä ja tulevana vuonna 2025 jo 80 miljoonaa euroa. Leikkaukset heikentävät järjestöjen toimintaa, josta on suorat vaikutukset lasten mahdollisuuksiin elää turvallisissa perheissä ja yhteisöissä ja saada riittävästi tukea.

Leikkausten myötä toiminta, josta lapset saavat turvan ja osallisuuden kokemuksia, kuten vertaistukiryhmä- ja tukihenkilötoiminta vähenevät. Lapset jäävät yksin kokemustensa kanssa, perheiden ongelmat kasaantuvat ja syrjäytymisen riski on merkittävä. Lasten kokema turvattomuus lisääntyy ja lapsen oikeuksien toteutuminen on uhattuna.

Pienten lasten osallisuuden asiantuntijaverkoston jäsenet peräänkuuluttavat, että hallitus arvioi uudelleen järjestöjen rahoitusleikkaukset. Sosiaaliturvan heikennysten, hyvinvointialueiden rahoitusvajeiden ja järjestöjen rahoitusleikkausten yhtäaikaiset vaikutukset kohdentuvat haavoittavassa elämäntilanteessa oleviin lapsiin ja perheisiin. Suomi on jo saanut huomautuksia YK:n lapsen oikeuksien komitealta haavoittavassa elämäntilanteessa olevien lasten suojelusta ja huomioinnista päätöksenteossa.

Kannanoton allekirjoittajat pienten lasten osallisuuden asiantuntijaverkostosta:

Pelastakaa Lapset ry

Ensi- ja turvakotien liitto ry

Kasper – Kasvatus ja perheneuvonta ry

Lastensuojelun Keskusliitto ry

Pesäpuu ry

Lisätietoja:

Pienten lasten osallisuuden asiantuntijaverkosto toimii yhteistyössä Pelastakaa Lapset ry kanssa lasten vaikuttamiskampanjassa, jossa pyritään vahvistamaan lasten turvallisuuden kokemuksen huomiointia päätöksenteossa. Yhteinen kannanotto on osa [Turvallisempi huominen lapsille](#) -kampanjaa, joka toteutetaan 2.–8.9.2024. Kampanja pohjautuu lasten osallisuutta vahvistavassa toiminnassa kohdattujen lasten näkemyksiin ja sitä toteutetaan yhdessä lasten kanssa. Kampanjan tavoitteena on lisätä kaikkien aikuisten ja erityisesti päättäjien tietoisuutta lasten kokemuksista turvattomuudesta ja turvallisuuden edistämisestä.

Yhteydenotot:

Johanna Vinberg

050-570 1118 johanna.vinberg@pelastakaalapset.fi

